

Тази неделя в [библиотеката](#) на [desebg.com](#) представям документалния сборник „**Държавна сигурност и разузнавателните служби на страните от Източния блок 1944-1989**”.

Изданието е на Комисията по досиетата и излиза под №26 от поредицата „Из архивите на ДС” от общо 32 издадени до момента сборници. Той е от издателска програма за 2015 г. и беше представен наскоро в Софийския университет „Св. Климент Охридски”.

Съдържанието му ще предизвика интереса на хората и специалистите, които са любопитни докъде са се простирали контактите на репресивния апарат на БКП с тоталитарните специални органи на останалите страни от бившия Източен блок.

Известно е, че структурно, кадрово, идеологически и технически българската Държавна сигурност след 9 септември 1944 г. се развива и е напълно зависима от съветските тайни служби – НКВД, а след това от наследника му КГБ.

Неслучайно през 2009 г. Комисията по досиетата стартира своята изследователска дейност именно със сборника „Държавна сигурност и КГБ – връзки и зависимости”.

По този начин беше подчертано огромното влияние на по-големия съветски „брат” върху ДС. МВР-ДС е първият репресивен апарат, с който в 70-годишната си история КГБ сключва споразумение. Това става през 1972 г. в София, а за него в НРБ пристига лично

Държавна сигурност: Мрежата с тоталитарните служби от Източния блок

Написано от Христо Христов
Неделя, 06 Ноември 2016 16:25

председателят на КГБ ген. Юрий Андропов, който през следващото десетилетие заема и поста генерален секретар на КПСС.

През 2014 г. Комисията по досиетата издаде още един сборник – „Държавна сигурност и ЩАЗИ” (№21), посветен на второто по интензивност сътрудничество в рамките на Източния блок, а именно с източногерманската ДС.

Новият сборник допълва тази линия като разкрива сътрудничеството на Държавна сигурност с останалите струни от т. нар. социалистически лагер – Чехословакия, Унгария Полша, Румъния и Албания. Последната – Албания – е интересна като страна, в която много по-голямо влияние има Китай отколкото Съветския съюз.

Трябва да се подчертае, че сътрудничеството между тоталитарните служби се извършва по линия на съответните разузнавателни структури.

Основната линия, по която всички страни от бившия съветски лагер работят, е срещу НАТО и срещу страните от Европейската икономическа общност (ЕИО). Едва ли някой би се учудил, че Кремъл играе главната роля в координацията на разузнавателните операции и мероприятия по това основно направление.

Има обаче и проблеми, които занимават и отделните тоталитарни разузнавателни структури извън КГБ и ЩАЗИ. Такъв проблем е влиянието на Ватикана, срещу което работят разузнавателните органи на Полската, Унгарската и Унгарската народни републики.

Как да бъде пресечен каналът за западно влияние по Дунавското корабоплаване в един момент вълнува НРБ, Румъния, Унгария и Чехословакия.

Друг интересен момент от сътрудничеството е работата по линия на икономиката. Тук основен интерес престарява събирането и обмена на информация за банковата, финансовата и кредитната политика на западните страни.

Отпускането на кредити от западните банки изисква страните от Източния блок да предоставят изчерпателни данни за състоянието на своите планови икономики.

Както са посочили съставителите в предговора към сборника документите, публикувани в него, ясно свидетелстват за силното влияние на тежкото състояние на националните икономики в Чехия, Полша и Унгария върху причините за драматичните политически събития, разтърсили тези държави.

В секретен документ на НАТО от 1978 г. Полша се посочва като най-слабото звено във веригата на социалистическите страни, което се характеризира с тежка икономическа криза, която неминуемо ще ескалира в политическа. Независимо от намеренията на СССР да се намеси или не с войска в Полша, тактиката на Запада се определя като „ненамеса“, а бъдещата политика на западноевропейските страни към Полша се предвижда да се ограничи до оказване на икономическа помощ.

От този документ става ясно, че западните страни разчитат катастрофалното икономическо положение на Полша да се отрази негативно и на останалите социалистически страни, тъй като те ще бъдат принудени да оказват икономическа помощ на партньора си, независимо от лошото състояние на своите национални икономики.

Друг интересен момент е стремежа на тоталитарните разузнавателни служби да компрометират на Турция за приемането ѝ за член на ЕИО.

Друг важен момент, очертавал се като проблем за страните от Източния блок и техните разузнавателни служби е съветско-китайските отношения и с разрива в контактите и работата с Албания и Румъния.

Специално внимание е отделено на документацията, свързана с т. нар. случай Антонов във връзка с покушението срещу папа Йоан Павел II през 1981 г. Тук читателите могат да открият множество документи за активните мероприятия, предприети по тази линия от полските тоталитарни служби.

Държавна сигурност: Мрежата с тоталитарните служби от Източния блок

Написано от Христо Христов
Неделя, 06 Ноември 2016 16:25

Както и с КГБ, и с ЩАЗИ, така и с останалите тоталитарни служби сътрудничеството е уреждано на базата на подписване на двустранни петгодишни договори за сътрудничество.

Книжното фототипно издание „ДС и разузнавателните служби на страните от Източния блок” включва 106 документа, а неговия разширен електронен вариант – общо 281 документи.